

ARCHAIA Brno o.p.s.
Bezručova 78/15, 602 00 Brno
IČ: 26268469 ; DIČ: CZ26268469
bankovní spojení: ČSOB, č.ú.: 174 966 382/0300

Číslo jednací: 032/16

vyřizuje: D. Merta, tel: 777 239 044

Ing. Zdeněk Šimoník
Katastrální úřad pro Jihomoravský kraj
Moravské nám. 1/1
Brno-město
60151 Brno

Předběžná zpráva o nálezů hradební zdi v rámci ZAV při akci „Rekonstrukce fasády KÚ pro JMK, Moravské nám. 1, Brno“

Dne 3.5. byl v rámci bagrování výkopu pro retenční nádrž učiněn pracovníky společnosti Archaia Brno o.p.s. nález mohutného základového zdiva, které výkop protíná přibližně ve směru SZ-JV. Koruna zdiva o šířce 0,9 m se nachází cca 1,0 m pod současným terénem. Dokumentovaná výška zdiva je více než 3 m a pokračuje dále pod úroveň výkopu (cca 3,9 m pod současným terénem). Tato stavební konstrukce sestává ze dvou stavebních fází. Horní část o výšce cca 0,8 m je vyžděna za použití žlutobéžové vápenné malty ze smíšeného zdiva (cca 80% kámen a 20% cihly o velikosti 7x15x29). Spodní část je pak vyžděna na šedobéžovou maltu a sestává téměř výhradně z kamene, ojediněle jsou použity vysoké gotické cihly o výšce 8 až 9 cm. Východní stěna má sklon cca 45 stupňů, je lícována cihlami a rozšiřuje ve směru k základu. Rub zdiva je zapuštěn do středověkých a raně novověkých dorovnávek terénu. Geologického podloží nebylo dosaženo.

Z výše zmíněného popisu situace je zřejmé, že se jedná o část pozdně středověkého opevnění města Brna resp. někdejšího konventu augustiniánů (o jeho výstavbě víme z písemných pramenů z 80. let 15. století). Konkrétně byla dotčena eskarpa příkopu upravené následně někdy v průběhu 16. století. Pro tuto interpretaci svědčí i dříve provedené archeologické výzkumy, které se dotkly opevnění bývalého augustiniánského kláštera. Situaci lze hodnotit i na základě komparace s nejstaršími známými plány kláštera, které jsou uloženy v tzv. Grimmově sbírce map a plánů z 18. století.

Jedná se tak o významný prvek brněnského opevnění, jenž svou zásadní roli sehrál v době švédského obléhání města roku 1645, což nám dokládá poměrně detailně i dobové vyobrazení, na kterém je tento úsek hradby zachycen (viz dále).

Mimo jiné je tedy zřejmé, že se poměrně rozsáhlá část této fortifikace doposud nachází pod povrchem parku východně kláštera, což ostatně v minulosti doložilo i renesanční předbrani bastionu bývalé Běhounské brány. Tento fortifikační komplex dokládající slavné chvíle města Brna by si dle našeho mínění zasloužil přinejmenším památkovou ochranu.

v Brně 6. května 2016

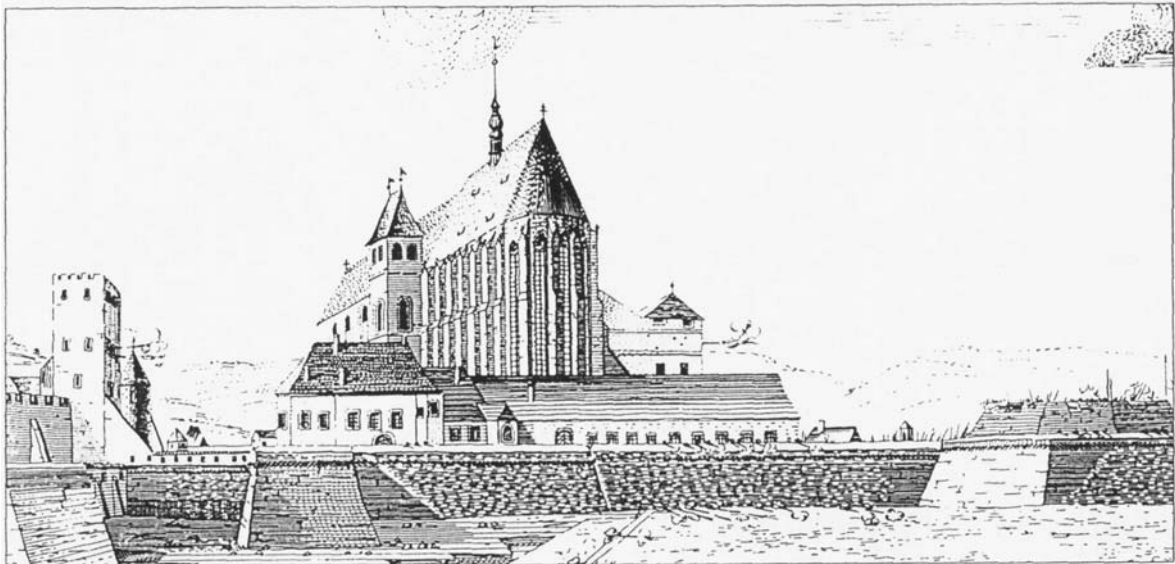

ARCHAIA Brno o.p.s.
Bezručova 78/15, 602 00 Brno
IČ: 26268469 ; DIČ: CZ26268469
brno@archaiabrno.cz * www.archaiabrno.org
tel.: +420 515 548 650

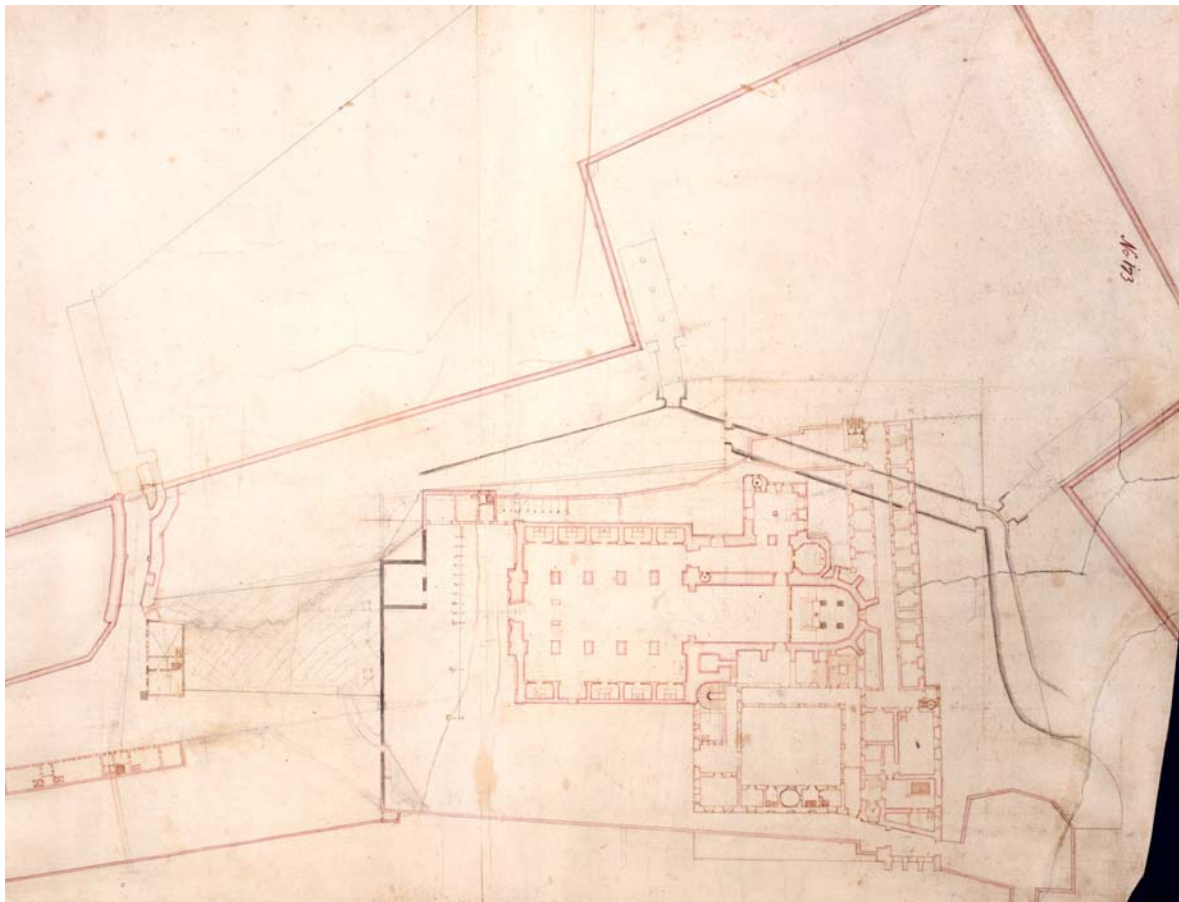
Nahoře – pohled na zdivo eskarpy od JV; dole – pohled od západu.

Modře – barokní opevnění; oranžově - barokní kasematy; šedě – předpokládaný (na základě vyhodnocení historických plánů a dobových ikonografických pramenů) průběh opevnění v pozdní gotice a renesanci; červeně – sonda s průběhem nalezeného zdiva.

Pohled na bývalý augustiniánský klášter v době švédského obléhání Brna roku 1645 od východu. V popředí je patrná fortifikace klášterního areálu, jejíž část odkryl výkop retenční nádrže.

Plán komplexu bývalého augustiniánského kláštera z doby před barokní přestavbou ve 40. letech 18. století. Grimmova sbírka map a plánů (archiv Archaia Brno o.p.s.)